

TIT HMHE
ALAPÍTVÁ: 1979
www.hajosnep.hu

A HADITENGERÉSZET
ELSŐ VILÁGHÁBORÚS
CENTENÁRIUMA

Összefogással az emlékezésért

Országjáró kiállítás * Roneskutatás * Szakszerű tárlatvezetések és korhű egyenruhás ünnepi díszelgés a LEITHA monitoron
Haditengerészeti könyvsorozat és szakkonferenciák * Világháborús haditengerészeti minisite * Haditengerészeti emléktúra

ÖSSZEFOGÁSSAL AZ EMLÉKEZÉSÉRT

A TIT HMHE és partnerei programja A Haditengerészet első világháborús centenáriumára

A világ népei 2014-2018 között az első világháború eseményeinek századik évfordulójára emlékeznek. A Tudományos Ismeretterjesztő Társulat Hajózástörténeti, Modellező és Hagyományőrző Egyesülete partnereivel közösen a haditengerészet első világháborús részvételének centenáriumára emlékezik.

Elődszervezetünk – az 1911-ben alapított Magyar Adria Egyesület – annak idején tevékeny részt vállalt a magyar tengerhajózás, azon belül a hadiflotta érdekében kifejtett PR-akciókból, s a háborús években is fáradhatatlanul gondoskodott a hátországi közvélemény pontos és részletes tájékoztatásáról. Ezzel fenntartva a honvédelem munkáját végző tengerészeink számára oly fontos hátországi figyelmet és támogatást (harctéri tudósításaival, ismeretterjesztő írásaival, a flotta életlét bemutató képzőművészeti tárlataival, aukcióival, vagy éppen a flotta sebesültjei, a halottak árvái számára szervezett nyomorenyhítő akciókkal, stb.).

Száz esztendő múltán a TIT HMHE-ra, a szervezet mai utódára hárul az a feladat, hogy a centenáriumi emlékezéshez kapcsolódva felidézze hazánk egykori tengerészeti helytállását, hiszen a flotta ma – megszűnése után csaknem száz évvel – is a legtöbb magyar számára szinte ismeretlen fegyvernem. Fontos az emlékezés. Hiszen „az elődök tisztelete és emléküknél megbecsülése az alapja a családszeretetnek, és egyszersmind a hazafiságnak is.” – írja Eszterházy Péter. Valóban. Az ősről, elődkről, jogelődkről való megemlékezés nélkül elképzelhetetlen jól működő társadalom, de az előzmények ismerete híján a jelen folyamatai sem érthetők, s a jövő alakítása is nehezebb.

Éppen ezért a TIT HMHE, a legrégebbi alapítású és ma is működő magyar hajózástörténeti civil szervezet – amely több mint száz éves története során mindig a hajózás érdekében működő szervezetek együttműködésének serkentésére törekedett – most is a legszélesebb társadalmi partnerség útján kívánja megvalósítani az emlékezés és az emlékeztetés önként vállalt feladatát. Erre tekintettel Egyesületünk a haditengerészeti hagyományok ápolásában szervezetünkkel tartósan együttműködő és együtt kiemelkedő eredményeket elért partnereivel – az egykori haditengerészet mai jogutódjával, a MH 1. Honvéd Tűzszerész és Hadihajós Ezreddel, a Magyar Búvár Szövetséggel, valamint a Monostori Erőd Nonprofit Kft-vel, a Zebegényi Hajózási Múzeummal és a Zoltán Gőzös Közhasznú Alapítvánnyal – együttműködésben a következő centenáriumi programot hirdeti meg és hajtja végre:

- 1) 2014-2018 között minden évben – az 1914-1918 közötti események kronológiájához igazodóan az adott háborús év legfontosabb haditengerészeti eseményeit kiemelve – tematikus **országjáró kiállítást** szervezünk, amelyet bemutatunk a megyék nagyvárosaiban.

A kiállítás alapját a Hadtörténeti Intézet és Múzeum felkérésére készített és a Múzeumban 2009-2010 folyamán bemutatott haditengerészeti tárgyú kiállításunk tablói, valamint tárgyi- és modell-anyaga jelenti, a háborús évek eseményei által megkövetelt csoportosításban, az azóta végzett legfrissebb kutatások eredményeivel kiegészítve.

A kiállítás megszervezése és lebonyolítása során a MH 1. Honvéd Tűzszerész és Hadihajós Ezreddel 2013. során lebonyolított, a magyar honvéd folyami hadihajózás 165. évfordulójának emlékét állító országjáró kiállítás megszervezése biztosította a szükséges gyakorlatot, egyben jelenti a megbízható referenciát.

A megvalósításban partnerünk a MH 1. Honvéd Tűzszerész és Hadihajós Ezred.

- 2) 2014-2018 között minden évben megemlékezünk az 1914-1918 közötti háborúban elsüllyedt összesen 18 osztrák-magyar hadihajóról és haditengerész áldozataikról, köztük a magyar honos tengerészekről. Az emlékezés célját szolgálja az 1994-1998 és 2002-2008 között megkezdett, az elsüllyedt hadihajók roncsainak feltárására – a múlt kézzelfogható darabjainak megismerésére és bemutatására – vezetett **roncskutató tevékenység** folytatása a legnevesebb és leggyakorlottabb magyar roncskutatókkal, köztük Czakó Lászlóval és Zelenák Józseffel – valamint a nemzetközileg is legelismertebb magyar bűvárfotósokkal és filmesekkel, Selmeczi Dániellel és Sásdi Zsolttal.

A roncskutató tevékenység egyaránt célozza a már azonosított helyzetű roncsok további kutatását (így például 2014-ben a ZENTA cirkáló, 2018-ban a SZENT ISTVÁN csatahajó roncsai esetében), valamint a még meg nem talált roncsok első feltárását (2014-ben a KAISERIN ELISABETH cirkáló, 2015-ben a LIKA és a TRIGLAV romboló esetében).

A lehetőségek függvényében és a nemzetközi partnerek bekapcsolódása esetén megvalósítani törekszünk az első világháborúban az adriai hadszíntéren az osztrák-magyar haditengerészet által elsüllyesztett antant-hajók roncsainak kutatását. Így például 2015-ben az olasz GARIBALDI és a francia LÉON GAMBETTA páncélos cirkáló, 2016-ban pedig a FOUCAULT francia tengeralattjáró (a világon elsőként repülőgépről elsüllyesztett felszín alatt haladó tengeralattjáró) roncsainak lokalizálását és feltárását tervezzük olasz és francia bűvárokkal közösen, a háború áldozataira való együttes megemlékezés keretében, a NATO-szövetségesekkel fenntartott jó kapcsolatok erősítésére és hazánk katonadiplomáciai célkitűzéseinek támogatására.

A megvalósításban partnerünk a Magyar Bűvár Szövetség, Czakó László, Zelenák József, Selmeczi Dániel, Sásdi Zolt.

- 3) Az egykori haditengerészetnek mára egyetlen felújított és méltón megőrzött hadihajója maradt fenn, ez a **LEITHA monitor**, amelynek 2009-2010 között zajló felújításában és 2010-es ünnepélyes újrakeresztelésének megszervezésében egyesületünk is részt vehetett a tulajdonos magyar állam és a kezelő Zoltán Gőzös Közhasznú Alapítvány oldalán.

2014-2018 között ezért bemutatjuk a hajó fedélzetén 1914-1918/1919 között történt eseményeket és azok főszereplőit. Ennek során az a munka jelenti a meggyőző referenciát, amelyet egyesületünk a hajó fedélzetén ma is látható állandó kiállítás kialakításához a történelmi tablók elkészítésével nyújtott, valamint az a gyakorlott és országsszerte közmegegyezéssel végzett tárlatvezető munka, amellyel csaknem tízezer ember számára hoztuk testközelbe a hajót és annak történetét a monitor 140. születésnapja alkalmából szervezett országjáráson 2011 folyamán. Akkor egyebek között Baján saját tervezésű (és részben saját kivitelezésű) emléktáblát állítottunk a monitorlázaadásban részt vett hajó városban elfogott és Szerbiába internált haditengerészeinek, valamint a Honvédelmi Minisztériummal közösen megterveztük és újraállítottuk a hajó fedélzetén 1919-ben elesett haditengerész hősök síremlékét a városi temetőkertben.

A 2014-2018 közötti centenáriumi rendezvények sorában a tulajdonosi jogokat az állam nevében gyakorló Hadtörténelmi Intézet és Múzeum is számít a hajóra programjai megvalósítása során (http://www.honvedelem.hu/cikk/41765_hm_him_a_vilaghaborus_centenarium_jegyeben). Igény esetén készen állunk e programok megvalósításának szakszerű támogatására, ám ettől függetlenül is – a kezelő Zoltán Gőzös Közhasznú Alapítvánnyal együttműködve – a centenáriumi évek alatt is támogatjuk a **hajófedélzeti tárlatvezetést és** (hagyományőrző tagozatunk közreműködésével) ünnepi alkalmakkor ellátjuk a **korhú egyenruhás díszelgés** feladatát.

A megvalósításban partnerünk a Zoltán Gőzös Közhasznú Alapítvány.

- 4) A haditengerészet első világháborús centenáriumáról a témába vágó **könyvsorozattal** kívánunk megemlékezni, hiszen Magyarországon – bár az első világháború történetét sokan és sokféleképpen feldolgozták már – alig adtak ki ilyen tárgyú magyar szerző által készített könyvet. Az utóbbi

évtizedben ugyan nőtt nálunk a hajózási témájú könyvek száma, de ezek vagy látványos fotóalbumok, vagy sporthajós-kézikönyvek. A maradék jórészt külföldi – hazájában is partikuláris témák feldolgozásának számító – irodalom fordítása, vagy egyes konkrét hajókkal foglalkozó kis példányszámú kiadás. A hajózási irodalomban külföldön (nem csak a „tengerész nemzeteknél”, de pl.: a szomszédos Ausztriában is) közismertnek számító alapvető összefüggések így nálunk egyáltalán nem maguktól értetődők. Ezért – a téma jobb megértése, illetve megalapozása érdekében – Magyarországon is feltétlenül szükségesnek tartjuk a haditengerészet történetével, jelentőségével és egyes hajóival kapcsolatos megoldások, szakkifejezések, stb. történelmi áttekintésen alapuló, részletes kifejtését. Ezt kívánjuk biztosítani könyvsorozatunkkal, amelynek kiadásához az Első Világháború Centenárium Emlékbizottság által meghirdetett pályázati forrásokat kívánunk igénybe venni (a megjelentetni kívánt kiadványok a függelékben).

- 5) A tudományos ismeretterjesztés célját a megszervezett vándorkiállítás (1-es pont) és a könyvkiadás (4-es pont) mellett **haditengerészeti szakkonferenciákkal** kívánjuk megvalósítani. A rendezvények megszervezéséhez a komáromi Monostori Erőd szolgáltatója az ideális történelmi miliőt, ahol 20134-ban egyesületünk közreműködésével készült el az a hajózástörténeti kiállítás, amely az országban egyedülálló módon az Osztrák-Magyar Monarchia Haditengerészetének is emléket állít. A szakkonferenciák éves sorozatát Egyesületünk, mint a kiállítás szövegének írója és a bemutatott hajómodellek készítője, – egyebek között a Monostori Erőd Nonprofit Kft-vel a LEITHA monitor 140-éves születésnapjára programjai alkalmával kialakított hasonló jó szakmai együttműködés kedvező tapasztalataira építve – az erőd múzeumpedagógiai tevékenységéhez kapcsolódva, kívánja megvalósítani olyan módon, hogy az egyúttal az erődben megnyílt kiállítás közismertségének fokozására is alkalmas legyen.

A megvalósításban partnerünk a Monostori Erőd Nonprofit Kft.

- 6) A haditengerészet első világháborús tevékenységének eseménytörténetét az Egyesületünk honlapjáról is elérhető – **az első világháborús haditengerészeti eseményeknek dedikált minisite**-on közvetítjük az érdeklődők felé. Ez a napról napra frissülő web-felület biztosítja, hogy minden látogató megismerje, hogy mi történt az adott napon száz esztendővel ezelőtt a haditengerészet kötelékében szolgálók életében. A nyilvántartást az egyesületünk birtokában lévő különböző gyűjtemények, hagyatékok digitális feldolgozásával egészítjük ki, amelynek eredményét ugyanezen a web-felületen tesszük közzé.
- 7) A HonTours Utazási Iroda által szervezett és idegenvezetéssel egybekötött autóbuzos **haditengerészeti emléktúrán** a tematikus hadtörténeti szakmai vezetést biztosítjuk, a Trieszt (Miramar)-Cittanova (Novigrad)-Pola (Pula)-Brioni (Brijuni)-Ragusa (Dubrovnik)-Punta s’Ostro (Trt Ostro)-Teodo (Tivat) –Cattaro (Kotor)-Perasto (Perast)-Castellastua (Petrovac)-Cettinje-Szarajevo-Eszék (Osijek) útvonalon, amely bepillantást enged a haditengerészet egykori parancsnoka, Ferdinánd Miksa főherceg életének helyszíneibe, a flotta központi állomáshelyének életébe, s a féli flottatámaszpont, Cattaro, ma már világörökségi státuszú városának mindennapjaiba. Az utazás részletes leírását a függelék tartalmazza.

A megvalósításban partnerünk a HonTours Utazási Iroda.

Budapest, 2014. január 8.

Dr. Balogh Tamás
elnök

TIT Hajózástörténeti, Modellező
és Hagyományőrző Egyesület

FÜGGELÉK

SZINOPSZIS

a Hajózástörténeti Füzetek – az Osztrák-Magyar Monarchia Haditengerészete c. könyvsorozatról

Az 1979-ben alapított TIT Hajózástörténeti, -Modellező és Hagyományőrző Egyesület 2008-tól kezdve új, rendszeres megjelenési formát alakított ki „Hajózástörténeti füzetek” címmel. A könyvsorozat a szakmai szervezetek, köztük a HM Hadtörténeti Intézet és Múzeum figyelmét is felkeltette. Az alábbiakban bemutatjuk az eddig elkészült kötetek közül néhány tartalmát:

1. kötet - A „Kasier Franz Josef I.” cirkáló kalandjai békében és háborúban:

Ákár egy igazi elveszett cirkáló is lehetne, de ennél jóval erősebb szimbolikus tartalma van a hajó történetének. A boldog békeidőkben épült, ázsiai állomáshajónk, hazatért, végigharcolta a háborút, végül az összeomlás után a franciák – akik egyetlen puskalövés nélkül jutottak hozzá – lefoglalták, de rosszul és hanyagul kezelték. Egy éjszakai bórában köteleit eltépve kisodródott a tengerre és a fedélzetén tartózkodó megszállókat magával rántva elsüllyedt a vadul háborgó hullámok között a csak hetekkel korábban megszűnt Osztrák-Magyar Monarchia leghíresebb uralkodójának nevét viselő hajónk, a „Kasier Franz Josef I.”. Egészen 2008. májusig nem lehetett kutatni: nyughelyén a véres polgárháborúban felbomlott Jugoszlávia két utódállama, Montenegró és Horvátország osztozott, de nem tudtak megegyezni, hogy a határ által szinte kettévágott roncs-hoz melyikük engedélyezze a merüléseket, így hát inkább mindketten megtiltottak mindenféle kutatást. 2008. május 1-5 között mi voltunk az elsők, akiknek a roncs elárulta titkait, amelyeket most megosztunk a nagyközönséggel.

2. kötet – Piros-fehér-piros a Sárga-tengeren – A „Kasierin Elisabeth” cirkáló története:

A „Kaiser Franz Josef I”. cirkáló testvérhajójaként épült hadihajó egyedi története a fiatalabb és az idősebb korosztály számára is érdekesítő olvasmány lehet. Ezzel a hajóval utazott Ferenc Ferdinánd világkörüli útjára 1892-ben. 1899-ben titkos gyarmatkereső küldetésen vett részt Kínában. 1900-ban ott volt a kínai bokszerláadás leverésére alakult első Osztrák-Magyar Kelet-ázsiai Hajórajban és közreműködött az 1917-ig fennállt tiencsini osztrák-magyar gyarmat megalapításában, melynek védelmét attól kezdve a kétevente Kínába látogató hadihajóink biztosították. Az első világháború kitörésekor is keleten tartózkodott és részt vett a csingtaui német gyarmat védelmében. A harcokban a cirkáló legénységéből 10 fő esett el, a hajót pedig a lőszerkészletek kimerülése után a saját legénysége süllyesztette el. A hajó legénységét ezután Japánba vitték, ahol több hadifogolytáborban nyertek elhelyezést. A 308 osztrák-magyar hadifogolyból 56 magyar nemzetiségű volt. Néhányuk fogságról őrzött emlékei a mai napig fennmaradtak. Visszaemlékezéseikből tudjuk, hogy hadifogságuk alatt, a rabok viszonylagos komfortban éltek. A fennmaradt jelentések alapján saját kertet művelhettek, megünnepelehtek a Karácsonyt, játszhattak, zenedarabokat adhattak elő, és szabadon érintkezhetek a helyi lakosokkal. A hazulról érkező pénz- és könyvküldeményeket beengedték hozzájuk. A magyar foglyok 1920. március 6-án kerültek hazai leszerelőhelyükre, Csótra. Innen 8-án bocsátották otthonukba őket. A kötet olyan egyedi módon – és eddig Magyarországon még nem ismert teljességgel – dolgozza fel a japán hadifogság tényeit és élményeit (számos korabeli és mai helyszíni felvétel és eredeti jelentés segítségével), ami a Magyar-Japán Batári Társaság és a hadisir-gondozásért felelős Hadtörténeti Intézet és Múzeum érdeklődését is felkeltette, s a fogság feldolgozására irányuló magyar-japán közös kutatás katalizátorává vált.

3. kötet – Otrantó – egy nagy tengeri ütközet:

Jó két évtizede még csak a legidősebb nemzedék tagjai emlékeztek arra, hogy valaha magyar haditengerészek is harcoltak az Adrián és beírták nevüket a tenger hőseinek krónikájába. Azóta sokan, sokféle célzattal – néha politikai szándékkal – is emlegették ütközeteiket, különösen a Horthy Miklós vezette otrantói tengeri csatát, mígnem az érvek és tények háttérbe szorultak az

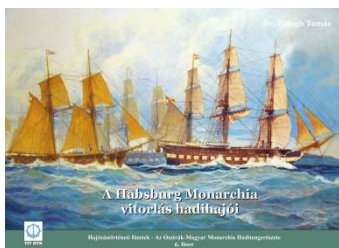
érzelmeik és az emlékek mögött. Közben csak kevesen tudják, hogy az Egyesült Államok Haditengerészeti Akadémiáján Annapolisban és a Floridai Állami Egyetemen az ütközet a mai napig tananyag. Sorozatunk harmadik kötetében csak a tényekkel foglalkozunk, és leginkább arra keressük a választ, hogy miért van ez így. Közben színesen, olvasmányosan, részletesen, térképek segítségével írjuk le a csata kiváltó okait és menetét, fényképekkel, technikai rajzokkal táblázatokkal mutatjuk be a részt vevő hadihajókat, az erőviszonyokat, a veszteségeket és a következményeket.

4. kötet – Hadihajóval a világ körül – A „Kaiserin und Königin Maria Theresia”:

A Monarchia első modern páncélos cirkálóját ma már igazi „masztodonnak” tűnik: a modern hajók között igazi őskövület vaskos csataárbocáival, meredek ívbe hajló dőfőorrával, erkélyes tűzérsgével: egyedi formái nemcsak szokatlanok, de a tekintetet is egyből magukra vonzzák. Külön öröm, hogy nemcsak a hajó külleme, de a története is egyedi. 1893-as felépítése után részt vett az 1895-ös krétai polgárháború békefenntartó tevékenységeiben. Kevesen tudják, hogy a békefenntartás – a harcoló felek elválasztása szükség esetén bármelyik rendbontó fél ellen bevethető, egyébként semleges fegyveres alakulatokkal – magyar találmány: Az Osztrák–Magyar Monarchia Caneába irányította a Pireuszban tartózkodó „Kaiserin und Königin Maria Theresia” cirkálót és egy torpedórombolót. A két hajó az osztrák–magyar konzulátus védelmére partra tett harminc matrózt. A szakasz egy részét azonban Pintér Gyula krétai konzul önhatalmúlag kordonszolgálatra rendelte, hogy elválassza Canea török és görög negyedét, s ezzel megkezdte a modern kori történelem első békefenntartó misszióját. A hajó későbbi története is jórészt a békefenntartáshoz kapcsolódott. 1898-ban a „Maria Theresia” Ripper Gyula parancsnoksága alatt Kubába hajózott, hogy a spanyol–amerikai háborúban a helyi osztrák–magyar kolónia és a külképviselet érdekeit védelmezze és visszatartsa a harcoló feleket a túlkapásuktól (az akcióval a Monarchia majdnem afrikai gyarmatot is szerzett magának). 1900-ban ez a hajó is részt vett a kínai bokszerláadás elfojtásában, majd hosszas átépítések után 1911. április–május folyamán a forrongó Számoszra látogatott, amelyet nem egészen egy év múlva vérbe borítottak a görög felkelők. A világháborúban mint kikötői őrhajó tevékenykedett, 1917-ben azonban leszerelték és lakóhajóvá alakították a Monarchia kikötőiben állomásozó német tengeralattjárók tisztjei és legénysége számára. 1920-ban, Olaszországban bontották le. Könyvünk a hajó önmagában is kivételesen érdekes karrierje mögött azonban a történelmi összefüggéseket is bemutatja. Kordokumentumok – köztük az eseményekben részt vevő magyarok korabeli beszámolóit – segítségével pedig még közelebb hozza a mai kor olvasóihoz az Ausztriával közös magyar nagyhatalmi lét hétköznapijait.

5. kötet – Őfelsége hadihajói – az első páncélosok:

A világtörténelem része az egykori Osztrák–Magyar Monarchia haditengerészetének és hadihajóinak története, amely valaha az Adria egyik legerősebb flottája volt. A mai Magyarország területe viszonylag messze esik a tengertől, így szinte teljesen feledésbe merült az egykori Tengermellék, az ódon kikötők, illetve az Adria romantikája, a tengerészség, a hajós kalandok emlékei. Sorozatunk ezt a világot idézi fel. Bemutatjuk az egykori hadihajókat, egy-egy típust, osztályt. Ismertetjük a hajók történetét, technikai adatait, típusrajzát és minden kötetben egy-egy hajó modellépítésre is alkalmas részletes tervrajzát, de bemutatjuk az adott kor történelmi hátterét, lényeges eseményeit, és az érdekes tengerész-történeteket, anekdotákat is.

Előkészületben

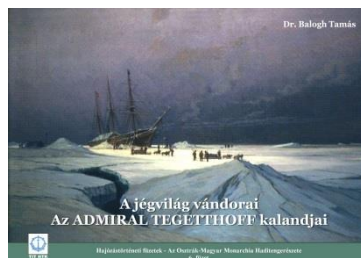
Előkészületben

Előkészületben

Előkészületben

Előkészületben

Előkészületben

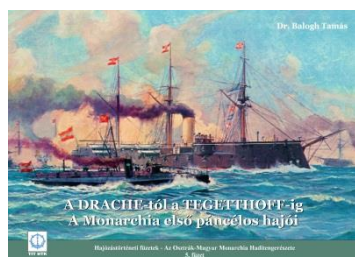
Előkészületben

Előkészületben

Kézirat lezárva

Kézirat lezárva

Előkészületben

Kézirat lezárva

Kézirat lezárva

Kiadva

Kézirat lezárva

Kézirat lezárva

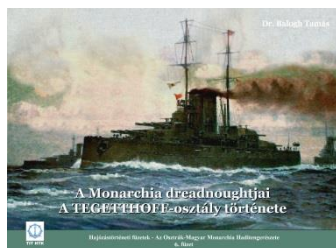
Előkészületben

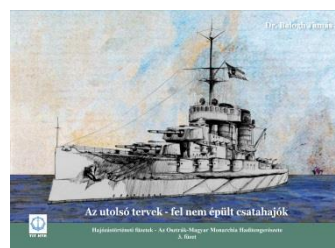
Előkészületben

Előkészületben

Előkészületben

Előkészületben

Előkészületben

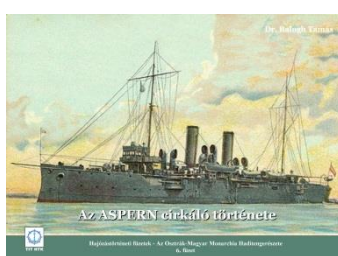
Előkészületben

Kézirat lezárva

Előkészületben

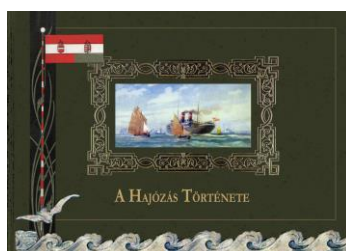
Előkészületben

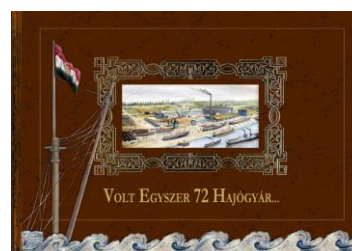
Kézirat lezárva

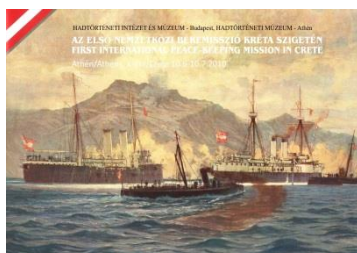
Kézirat lezárva

Kézirat lezárva

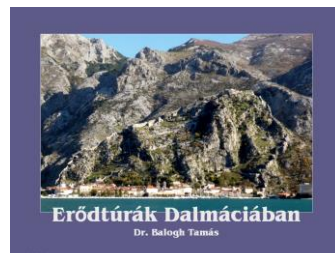
Kézirat lezárva

Kézirat lezárva

Kézirat lezárva

Előkészületben

Osztrák-magyar haditengerészeti emlékút

Időpont: XXXXXXXXXXXX

Elhelyezés: XXXXXXXX

Ellátás: reggeli, fakultatív félpanzió

Utazás: kényelmes, légkondicionált autóbusszal

Idegenvezetés és hadtörténeti szakmai vezetés

Program:

1. nap: Találkozás a kora reggeli órákban Budapesten. Indulás után utazás rövid pihenőkkel a Trieszt melletti Miramare kastélyig utazunk, melyet Habsburg Miksa, az osztrák-magyar haditengerészet nagy pártfogója építtetett. Innen az Isztria felé vesszük az irányt, s Novigradban felkeresünk egy tengerészeti múzeumot, benne az osztrák-magyar hajóhad minden egységének makettjével. Szállás Póla környékén.

2. nap: Napunk nagy részét Pólában, a haditengerészet egykori központjában töltjük. Felekeressük a város fölé magasodó erődöt és haditengerészeti vonatkozású épületeket (~~PÁR-NEVESÍTVE???~~mint például a Haditengerészeti Kaszinót, ahol Lehár Ferenc két évig a flotta karnagyaként muzsikált, vagy a tengerésztemplomot, amely számos egykori expedíciónk hősi halottainak emlékét őrzi, vagy éppen a tengerész-temetőt, ahol egyebek között a SZENT ISTVÁN csatahajó megtalált áldozatait is örök nyugalomra helyezték, stb.) Kihajózunk Kis-Brioni szigetére, melyen az egyik legjelentősebb partvédő erőd áll. Délután Fiumébe (Rijekába), egy egykori magyar kikötővárosba (corpus separatum) megyünk: Baross-tábla, Mária Terézia móló, Adria-tábla és a haditengerészeti emlékeket is őrző Tersatto kolostor és vár. Szállás Fiume mellett.

3. nap: Reggeli után nekivágunk a dalmát tengerparton végigvezető hosszú és szépséges utunknak. Délután Dubrovnikba (Raguzába) érkezünk. Séta a Világörökség részét képező városban. Továbbutazva meglátogatjuk a Cattarói (Kotori)-öblöt védő, hadászatiag nagy jelentőségű d'Ostro erődöt, majd belépünk Montenegróba, és Kotori-öblön átkelve elfoglaljuk szállásunkat Tivatban.

4. nap: A Cattaroi-öblöt körülvevő, haditengerészetünkhöz is kapcsolódó látványosságok sorát keressük fel: kihajózunk a gospa od škrpijela szigetre, felmászunk a Cattaró jelképének is számító Szent. János erődbe, megtekintjük a parti torpedóvető állásokat, majd Petrovacba utazunk, ahol egy kis sziklaszigeten áll az elsüllyedt Zenta cirkáló túlélői által épített kápolna.

5. nap: Reggeli után Montenegró egykori királyi székvárosába, Cetinjébe utazunk, séta a kormányzónegyedben. Innen kezdve szűk hegyi utakon, hatalmas, sötét sziklahegyek (monte-negro) és mély szurdokok között utazunk Szarajevóba, Bosznia-Hercegovina fővárosába. Városnézésünk során felkeressük a helyet, ahol Ferenc Ferdinánd meggyilkolásával kezdetét vette az első világháború, sétálunk a bazárban, ismerkedünk a muzulmán Szarajevó látnivalóival. Szállás a városban.

6. nap: Kis pihenőkkel utazunk Boszniát át Horvátországig, útközben szó esik a délszláv háború eseményeiről. Szlavóniában hosszabb időzünk el Eszéken, séta a belvárosban, szabadprogram. Mohácson át érkezés Budapestre az esti órákban.

Résztvételi díj: XXXX Ft/fő

Félpanziós felár: XXXXX Ft/fő

Egyágyas felár: XXXXXXX Ft/fő

Kötelező útlemondási biztosítás: 1,5%-a az utazás befizetett résztvételi díjának.

A résztvételi díj a baleset-, betegség-, poggyászbiztosítást (XXXX Ft/fő, 70 éves kor felett felár) és a belépőket (kb.XXXX EUR/fő) nem tartalmazza.

